SOSIAALI- JA
TERVEYSMINISTERIÖ
Marja-Terttu Mäkiranta

27.9.2017

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle

U 37/2016 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi (vastaanottodirektiivi); jatkokirjelmä UJ 22/2017 vp

Vastaanottodirektiiviehdotus ja sosiaaliturva

Nykylainsäädännön mukaan kansainvälistä suojelua hakevan henkilö ei kuulu Suomen asumisperusteiseen sosiaaliturvaan. Hakijaa ei pidetä Suomessa asuvana eikä myöskään työnteon perusteella Suomen sosiaaliturvaan kuuluvana. Hakemusprosessin aikana hakijat kuuluvat vastaanottojärjestelmän piiriin.

Komission ehdotuksen mukaan kansainvälistä suojelua hakevia on kohdeltava yhdenvertaisesti omien kansalaisten kanssa mm. sosiaaliturvan aloilla, joskin jäsenvaltiot voisivat rajoittaa hakijoiden yhdenvertaista kohtelua ja jättää ulkopuolelle perhe-etuudet ja työttömyysetuudet. Sosiaaliturvalla tarkoitetaan eläkkeitä, työttömyysetuuksia, perhe-etuuksia ja sairausetuuksia (sairausvakuutuksen etuudet ja vammaisetuudet sekä terveyspalvelut). Sosiaaliturvalla ei tarkoiteta sosiaalipalveluja tai toimeentulotukea.

Neuvottelujen aikana henkilöpiiri on kaventunut ja yhdenvertainen kohtelu koskisi vain työssä olevia hakijoita. Jäsenmaiden kesken käydään edelleen keskusteluja siitä, koskisiko yhdenvertainen kohtelu myös itsenäisiä ammatinharjoittajia ja yrittäjiä vai pelkästään työsuhteessa olevia työntekijöitä.

Samoin yhdenvertaista kohtelua edellyttävä sosiaaliturva on kaventunut alaltaan. Ns. maksuihin perustumattomia erityisetuuksia yhdenvertainen kohtelu ei koskisi. Suomessa tämä tarkoittaisi, ettei yhdenvertainen kohtelu koskisi työmarkkinatukea.

Yhdenvertaisen kohtelun rajoittamismahdollisuudesta myös neuvotellaan edelleen. Viimeisin puheenjohtajan ehdotus on, että jäsenmaa voisi jättää yhdenvertaisen kohtelun ulkopuolelle sosiaaliturvaetuudet, jotka eivät perustu työskentelykausiin tai vakuutusmaksuihin. Suomen kannalta tämä tarkoittaisi, että työssä olevat hakijat olisi mahdollista jättää asumisperusteiseen sosiaaliturvan ulkopuolelle, mutta he kuuluisivat työttömyysturvan piiriin (jos työskentely täyttää työttömyysturvalain työskentelyaikaa ja palkkaa koskevat vaatimukset) sekä työeläke- ja tapaturmavakuutuksen alaisuuteen.

Meritullinkatu 8, Helsinki
PL 33, 00023 VALTIONEUVOSTO
www.stm.fi
Puhelin 0295 16001
Telekopio 09 6980 709
e-mail: kirjaamo@stm.fi
etunimi.sukunimi@stm.fi